

Po co nam Europa? O rozbieżnych wizjach integracji.

Krzysztof Iszkowski

W publikacji dokonano przeglądu rozwoju partykularystycznej i uniwersalistycznej doktryny integracji. Opisano poglądy tych, którzy zostali w największym stopniu zapamiętani, a których projekty można zaklasyfikować jako wyraz jednoznacznie partykularystycznej lub jednoznacznie uniwersalistycznej logiki integracji.

W kolejnych rozdziałach omówiono praktyczne konsekwencje, jakie rozbieżność pomiędzy obiema logikami integracji europejskiej ma dla sposobu radzenia sobie przez Unię z głównymi, bieżącymi wyzwaniami politycznymi – zacieśnianiem współpracy w dziedzinach pozostających dotychczas w gestii rządów narodowych, kwestią przyjmowania kolejnych państw członkowskich oraz zjawiskiem deficytu demokracji, które sygnalizuje zarówno niedoskonałość struktur decyzyjnych UE, jak też brak wystarczającego poparcia dla procesu integracji wśród mieszkańców Europy. To właśnie w tym miejscu uwidacznia się istota i skala problemu.

Z recenzji prof. dr hab. Joanny Kurczewskiej:

„Na tle polskich studiów europejskich książka Krzysztofa Iszkowskiego korzystnie się wyróżnia, łącząc tyle efektywnie co efektownie warsztat historyka idei z warszatem socjologa, którego obiektem zainteresowania jest polityka i ideologia porządkująca i uzasadniająca różnorakie konstrukcje jednoczenia się Europy. Niebagatelną i pozytywną rolę odgrywa eksperckie doświadczenie autora, który potrafi analitycznie korzystać zarówno z informacji o polityce bieżącej, jak i z diagnoz wielkich strategii politycznych, nie zapominając przy tym o perspektywie historyka idei i filozofa polityki”.

Spis treści:

Wprowadzenie

Od Karola Młota do Jean-Jacques’a Rousseau

Święte Przymierze, Młoda Europa i panslawizm – twarze integracji w XIX wieku

Mitteleuropa – wielkie Niemcy czy mała Europa?

Richard von Coudenhove-Kalergi i Paneuropa w nowym systemie światowym

Integracja w praktyce – powolny schyłek partykularyzmu?

Geneza i rozwój uniwersalizmu

Projekt wiecznego pokoju Immanuela Kanta, kosmopolityczna demokracja i jednoczenie Europy

Wizje paneuropejska i uniwersalistyczna a „pogłębianie” i „poszerzanie” Unii

Deficyt demokracji oraz koncepcje jego przezwyciężenia

Unia Europejska a trzy cnoty polityczne

Scenariusze uniwersalistyczne i wiążące się z nimi zagrożenia

Scenariusz paneuropejski: Europa demokratyczna i solidarna

Próba podsumowania

Bibliografia

Indeks nazwisk

